

Bekjennelser fra Trondheim Kunstmuseum 030419

Trondheim Kunstmuseum var ferdig i 1930. Det er samme året som faren min ble født.

Hele bygget har fått meg til å tenke på han. Ikke bare på grunn av årstallet.

Men det var huset innvendig, fargene, listverk og det tidløse preget,

Det litt trauste,

Det fikk meg til å tenke på han og på kvalitet som varer.

Håndverk. Vedlikehold. Slitestyrke.

Faren min var maler. Ikke kunstmaler, men malermester, en som malte vegger, tapetserte og la gulvbelegg.

En gang kjøpte han et restopplag med maling fra en fabrikk som skulle legges ned. I 20 år hadde vi malingsfargen "never", en gråbeige maling som kan brukes på alle slags vegger.

Nøytral, har litt varme i seg, går fint på stue, kjøkken og soverom.

Lurer på om jeg fremdeles har et par bokser stående.

Den har aldri gått av moten, fordi den aldri var spesielt moderne.

Omvisningen her var en opplevelse.

Og det var omvisningen som fristet meg ved dette prosjektet, ikke bekjennelsen.

Jon-Arild, som har hjerte og entusiasme for bygget, kunnskap om alle detaljer, alle kriker og kroker,

Viste frem hvordan bygget hadde utviklet seg - hvordan det hele veien har tatt med seg det opprinnelige.

Jeg tenkte at omvisningen var en fin anledning til å se hvilke utfordringer Kunstmuseet har med dette bygget.

Plassmangelen. Mangelen på moderne tekniske innretninger, heis f.eks.

Behovet for et nytt museum for kunst og design var i bakhodet hele veien.

Det er jo slik at mange bygg blir «brukt opp».

Fordi vi tillater dem å bli brukt opp.

De slites ned. Deler blir ødelagt og fjernet. Nye deler kommer til.

Men bygg som blir brukt opp blir på ett eller annet tidspunkt gjerne revet og erstattet av et helt nytt.

Kanskje fordi det ikke regnes som funksjonelt lengre. Det er alltid en ny TEK, nye standarder og krav, som skal oppfylles.

Det er alltid nye forventninger som skal oppfylles.

I Trondheim river vi bygg som er i god stand og fullt brukbare.

Det skjer ikke bare med boliger, at vi river et hus for å erstatte det med fire-fem nye boliger, fordi vi vil fortette.

Det skjer også fordi vi vil ha noe nytt,

fordi nybygg er forbundet med satsing og prioritering.

Nybygg er prestisje.

Og det oppfattes som mer visjonært å bygge nytt, moderne og storslått, fremfor å vedlikeholde og ta vare på.

Men det er mange bygg som utvikler seg.

I alle etasjene av Kunstmuseet ser vi det.

Jeg ble overrasket - og glad - da jeg kom ned i kjelleren.

Fordi jeg kunne se at bruken av ganske uhensiktsmessige rom og for lite plass bærer preg av omtanke.

Min erfaring er at vi gjerne ser det motsatte: Når det er for lite plass, alt oppleves som tungvint og dårlig tilrettelagt, reagerer mange med å gi blaffen.

Det blir rotete, det hoper seg opp med ødelagte ting, søppel, man bryr seg mindre.

Det skaper forfall.

Slik er det ikke her.

Det må være fordi de som bruker bygget er glad i det, de kjenner og verdsetter kvalitetene det har.

Det er det beste vedlikeholdet et bygg kan få.

Kunstmuseet har gjennomgått mange ombygginger siden 1930.

Men de opprinnelige kvalitetene er blitt med videre. Selv om de etter dagens krav ikke kan betegnes som kvaliteter.

For eksempel den smale trappa - fra kontoretasjen og ned til utstillingsområdet - den er fremdeles en snarvei i bruk.

Jeg ble glad da jeg kom opp på taket også. Ikke bare på grunn av det flotte utsynet mot Domen.

Men fordi det lå noen tomme ølbokser der.

Der har det sittet noen og ledd og hatt det artig, kanskje etter en lang arbeidsdag.

Og da gikk de til et av de fineste rommene, hvor det egentlig ikke skal være folk, under glasstaket.

Jeg har omtrent like lite greie på arkitektur som på kunst.

Heldigvis er det slik at man kan ha glede av begge deler uten å være ekspert.

Neste gang jeg er her, er det helt sikkert på grunn av en utstilling, og det vil være kunsten jeg er opptatt av.

Men jeg er glad for at jeg fikk muligheten til å se hele bygget.

Det er en påminnelse om at kvalitet og slitestyrke aldri går av moten.